

CISG Konsultatīvās padomes Viedoklis Nr. 6 “Zaudējumu aprēķināšana saskaņā ar CISG 74. pantu” [*]

Viedoklis

Komentāri²

Pielikums: pārskats par tiesu nolēmumiem³

CISG 74. pants

Zaudējumi, kuri rodas pusei neievērojot līgumu, sastāv no summas, kura ir vienāda ar tiem zaudējumiem, ieskaitot neiegūto labumu, kuri radušies, otrajai pusei pārkāpjot līgumu. Tādi zaudējumi nedrīkst pārsniegt zaudējumus, kurus līgumu pārkāpusī puse līguma slēgšanas brīdī paredzējusi vai kurus tai vajadzēja paredzēt kā iespējamās sekas līguma pārkāpumam, ņemot vērā apstākļus, par kuriem viņa tai laikā zināja vai par kuriem viņai vajadzēja zināt.⁴

Viedoklis

- 1. CISG 74. pants ietver vispārīgo principu, kas paredz zaudējumu atlīdzību pilnā apmērā.**
- 2. Cietušajai pusei ir pienākums pierādīt līdz saprātīgas noteiktības pakāpei, ka tā ir cietusi zaudējumus. Cietušajai pusei, ir pienākums pierādīt arī zaudējumu apmēru, taču tam nav jābūt matemātiski pilnīgi precīzam.**
- 3. Cietušajai pusei ir tiesības saņemt zaudējumu, kas radušies saistību neizpildes dēļ, atlīdzību, kas parasti tiek aprēķināta, ņemot vērā tā labuma, kuru zaudējumus cietusī puse neieguva, tirgus vērtību vai arī saprātīgu pasākumu, kas ir vērsti uz tāda stāvokļa sasniegšanu, kāds būtu pastāvējis, ja līgums būtu bijis pienācīgi izpildīts, izmaksas.**
 - A. Cietusī puse ir tiesīga saņemt visu to, kas netika iegūts līguma pārkāpuma dēļ.**
 - B. Neiegūtais labums, kuru varētu prasīt saskaņā ar 74. pantu, var ietvert tādu labumu, kas ir sagaidāms arī pēc tam, kad tiesa ir novērtējusi zaudējumu apmēru.**
 - C. Neiegūtais labums ietver arī zaudējumus, kas izriet no pārdošanas apjoma samazinājuma.**

¹ Tulkojumu sagatavoja Groningenas Universitātes docente Dr. Laura Ratniece (l.ratniece@rug.nl). Tulkojuma zinātniskais redaktors – Rīgas Juridiskās augstskolas asociētais profesors Dr. Aleksandrs Fillers (Aleksandrs.Fillers@rgsl.edu.lv). Tulkojumam izmantots CISG Konsultatīvās padomes Viedokļa Nr. 6 oriģinālais teksts (PDF formātā) angļu valodā, kas pieejams padomes interneta mājaslapā: <https://cisgac.com/wp-content/uploads/2023/02/CISG-AC-Opinion-No-6-Web.pdf> [skatīts 09. 06. 2023.]. Šā Viedokļa tulkojumā iekļauto CISG pantu tulkojumu avots ir CISG oficiālais tulkojums latviešu valodā, kas pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/44192-par-apvienoto-naciju-organizacijas-konvenciju-par-starptautiskajiem-precu-pirkuma-pardevuma-ligumiem> [skatīts 09. 06. 2023.]. Tāpat arī, lai nodrošinātu konsekventu terminoloģijas lietojumu latviešu valodā, šā Viedokļa tulkojumā lielākoties izmantoti termini, kas atbilst CISG oficiālajam tulkojumam latviešu valodā (ja tomēr ne, tad tas ir norādīts pie attiecīgā vārda tulkojuma). Šā Viedokļa tulkojumam nav saistoša juridiska spēka; tam ir tikai informatīvs raksturs. Nepieciešamības gadījumā ieteicams izmantot oriģinālo Viedokļa tekstu angļu valodā. Tulkojumā maksimāli reproducētas oriģinālā teksta īpatnības (piemēram, teksta izcēlumi un slīpraksts).

² Tulkotājas piezīme – šā Viedokļa komentāri nav tulkoti. Tie ir pieejami angļu valodā CISG Konsultatīvās padomes interneta mājaslapā.

³ Tulkotājas piezīme – šis pielikums nav tulkots. Tas ir pieejams angļu valodā CISG Konsultatīvās padomes interneta mājaslapā.

⁴ Tulkotājas piezīme – CISG 74. panta teksts angļu valodā: “Damages for breach of contract by one party consist of a sum equal to the loss, including loss of profit, suffered by the other party as a consequence of the breach. Such damages may not exceed the loss which the party in breach foresaw or ought to have foreseen at the time of the conclusion of the contract, in the light of the facts and matters of which he then knew or ought to have known, as a possible consequence of the breach of contract.”

4. Cietušajai pusei ir tiesības uz papildu saprātīgu izmaksu, kas radušās pārkāpuma un cietušās puses veikto darbību, lai mazinātu pārkāpuma sekas, rezultātā, atlīdzību.
5. Saskaņā ar 74. pantu cietusī puse nevar atgūt izmaksas, kas saistītas ar līguma pārkāpuma dēļ ierosināto tiesas procesu.
6. Cietušajai pusei ir tiesības saņemt atlīdzību par tādiem zaudējumiem, kas radušies trešo personu prasību, kas celtas līguma pārkāpuma dēļ, rezultātā.
7. Cietušajai pusei ir tiesības saņemt atlīdzību par reputācijas⁵ zudumu, kas radies līguma pārkāpuma dēļ.
8. Ja ir noticis līguma pārkāpums un cietusī puse pēc tam noslēdz darījumu, kas saprātīgi aizvieto pārkāpto līgumu, vispirms nelaužot sākotnēji noslēgto līgumu, cietusī puse saskaņā ar 74. pantu var prasīt zaudējumu atlīdzību, proti, starpību starp sākotnējā līgumā norādīto cenu un darījumā, kurš aizvieto sākotnēji noslēgto līgumu, norādīto cenu.
9. Zaudējumu atlīdzība nedrīkst radīt cietušajai pusei labāku situāciju, nekā tā būtu bijusi, ja līgums būtu bijis pienācīgi izpildīts.
 - A. Aprēķinot zaudējumu apmēru, kas pienākas cietušajai pusei, cietušās puses zaudējumi, kas radušies līguma pārkāpuma rezultātā, ir samazināmi tādā mērā, kādā cietusī puse ir guvusi peļņu līguma pārkāpuma rezultātā.
 - B. Saskaņā ar Konvencijas 74. pantu nevar piespriest sodoša rakstura atlīdzību (soda naudu)⁶.

(...)

* Citēt kā: CISG Konsultatīvās padomes Viedoklis Nr. 6 “Zaudējumu aprēķināšana saskaņā ar CISG 74. pantu”. Sagatavoja prof. Džons Y. Gotanda (*John Y. Gotanda*), Villanovas Universitātes Tiesību skola (*Villanova University School of Law*), Villanova, Pensilvānija, ASV. CISG Konsultatīvā padome pieņēma šo Viedokli tās 2006. gada pavasara sanāksmes laikā Stokholmā, Zviedrijā. Ir atļauts reproducēt šo viedokli.

(...)

⁵ Tulkotājas piezīme – Viedokļa tekstā angļu valodā lietots termins “*goodwill*”.

⁶ Tulkotājas piezīme – Viedokļa tekstā angļu valodā lietots termins “*punitive damages*”.